

Een feest van poëzie van uitgeverij In de Knipscheer

Astrid Roemer

De bundel van Roemer is bezorgd door Koos van den Kerkhof. Hij is schrijfdocent en publiceert zijn gedichten ook bij uitgeverij In de Knipscheer. Hij heeft de inleiding geschreven en een keuze uit het grote aantal gedichten van de auteur gecompileerd. Hierbij heeft hij een chronologische lijn aangehouden en is begonnen met haar debuutbundel onder het pseudoniem Zamani (kiSwahili voor vroeger, het verleden). Toen hij voor het eerst Roemers poëzie las, werd hij vooral getroffen door het verrassingselement. Hoe een kabbelend verhaal plotseling omslaat en een heel nieuwe dimensie krijgt, een heel andere betekenis. Als een vorm van shute, de ommekeer in de klassieke literaire versvorm van het sonnet. Bij Roemer is de vorm niet strak, integendeel zelfs. Bij haar gaat het vooral om de kers op de taart: een vrije structuur met een dwingend, polyinterpretabel taalgebruik. Van den Kerkhof geeft in zijn inleiding een wandeling door haar

werk, vanaf 'Sasa, mijn actuele zijn', waarin haar jeugdpoëzie is verzameld (1970). Uit deze bundel komt een gedicht, getiteld 'voor mama' waarin de laatste regel van elke strofe is: 'ik ga strijden'. Dit heeft de basis gelegd voor deze verzameling, onder de titel: 'Ik ga strijden moeder'. Voor Astrid. H. Roemer is haar moeder vanaf het begin een belangrijke inspiratiebron geweest en gebleven, en steeds weer spreekt uit haar werk haar grote, tedere liefde voor de vrouw die haar heeft gebaard. Daaraan zijn nauw gekoppeld de thema's vrouw -zijn, bloed, het gehele leven zelf.

Patatatei

yu na patatatei na ini mi ati
djonsro mi ati no sa naki moro
mi lobi yu
nanga ala mi bro
patatatei e moro mi yu lobi
sa kiri puru mi libi

tamara mi begi yu
frekti mi grebi tu

als bruidstranen ben jij
slingerend om heel mijn bestaan
ik bemin jou totaal
bruidstranen overwoekeren mij
jouw liefde grijpend
ademloos ben ik

eindigt mijn tijd omstrengel
dan vooral het graf
mijn lief

[Uit 'Sasa']

Aanvankelijk snijdt Roemer thema's aan als afscheid, toekomst, of de ziel van de immigrant. Deze vloeien later over in onderwerpen als etniciteit en vrijheid, uitgedrukt in beschouwingen over het slavernijverleden. Ook de lesbische liefde en katten zijn belangrijke elementen. Van den Kerkhof roemt het muzikale in haar werk en haalt het begrip 'vertelbeeld' aan dat beschreven is in de dagboeken van de Italiaanse auteur Cesare Pavese. De inleider vindt dit verschijnsel ook terug, vooral in de latere poëzie van Roemer. Vertelbeeld is het uitgaan van een kernzin, die steeds in andere bewoordingen terugkomt en zo steeds beter determineert wat er gezegd moet worden. Dit is een spelen met taal, maar ook het uiterste er uit halen. Voorbeelden worden geschetst aan de hand van Roemers poëzie, maar ook duidelijk gemaakt door fragmenten uit interviews en beschouwingen over haar werk toe te voegen. Zo zegt Roemer zelf over haar werk, dat ze de zaken zo doseert dat lezers een deel begrijpen, maar dat er ook vragen blijven.

Mama HLC 1923-2019

Loop door de stad en zie een kleuterklas
kinderen.

Ik denk aan jou. Ruik jouw parfum
in een winkel vol geuren. Ik huil om jou.
Wij moesten begraven in
stromende regens. De zonnigste vrouw. Maar ik
blijf aan jou denken als warm licht
in mijn leven. Ik houd van jou.

Paramaribo ontwaakt. Vroege vogels
fluiten. Ik zoek naar jou.
En vind jouw stem in mijn diepste
gedachten.

Ik ben zo trots op jou.
Wij moesten jou begraven in stromende regens.
De zonnigste vrouw.
Ik blijf aan jou denken als warm licht in mij
Leven.
Ik houd van jou.

De bloemlezing is een keuze uit werk van Roemer, gepubliceerd in opeenvolgende bundels, aangevuld met verspreide gedichten. De samensteller heeft een verantwoording van zijn keuzes toegevoegd, naast een bibliografie van alle poëzie van Roemer. Zo is er een mooi overzicht van haar werk gegeven. De laatste woorden (uit verspreide gedichten) in het boek zijn, hoe kan het anders, een ode aan haar moeder.

[Hilde Neus]

Astrid H. Roemer. Ik ga strijden moeder. Poëzie. Haarlem: Uitgeverij In de Knipscheer. (2021). ISBN 9789493214576

